NORAKSTS
Lieta Nr.A42746808
AA43 – 0801 – 10/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 2.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Dz.Amerika,
tiesneses L.Slica un Ļ.Kušnire,

piedaloties pieteicējas zemnieku saimniecības „Punči" īpašniekam *K.F.* un pieteicējas pārstāvim zvērinātam advokātam Aigaram Laizānam, atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvēm *I.O.*, *S.B.* un *D.Š.*,

atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz zemnieku saimniecības „Punči" pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2008.gada 29.septembra lēmuma Nr.6.6/P-566/6403 „Par iesnieguma izskatīšanu" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar zemnieku saimniecības „Punči" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 14.maijā Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – LAD vai atbildētājs) Ziemeļvidzemes reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē (turpmāk – Ziemeļvidzemes pārvalde) saņemts zemnieku saimniecības „Punči" (turpmāk – pieteicēja) atbalsta iesniegums „Platību maksājumu iesniegums 2007.gadā" (reģ.Nr.090704657) un tā pielikums „Atbalsta iesniegums Agrovides apakšpasākumiem 2007.gadā", piesakot uz Vienoto platību maksājumu (turpmāk – VPM) 163,18 ha, uz Papildu valsts tiešajiem maksājumiem (turpmāk – PVTM) 154,70 ha un uz pasākuma „Agrovide" apakšpasākuma „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" atbalstu 8,48 ha lauksaimniecībā izmatojamās zemes.

[1.1] Ziemeļvidzemes pārvalde 2008.gada 11.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.09.010-01/0821505 „Lēmums par platību maksājumiem iesniegumam Nr.090704657" (turpmāk – Sākotnējais lēmums), ar kuru pieteicējai aprēķināja VPM Ls 3185,94 apmērā, PVTM atbalstu Ls 409,49 apmērā, bioloģiskās daudzveidības uzturēšanas zālājos atbalstu Ls 0,00 apmērā, atdalīto PVTM par platībām Ls 572,54 apmērā, atdalīto PVTM par nokautiem un/vai eksportētiem liellopiem Ls 761,38 apmērā.

[1.2] Nepiekrītot Sākotnējam lēmumam, pieteicēja 2008.gada 25.augusta iesniegumā LAD direktoram lūdza pieņemt lēmumu, balstoties uz dokumentētiem mērījumiem, kas pamatoti ar atbilstošu normatīvo aktu konkrētiem punktiem. Iesniegumā pieteicēja norāda, ka nesaprot, kādi lauki, kādās platībās un uz kāda pamata nav ņemti vērā, kā arī informē, ka nav piekritusi 2008.gada janvārī veiktajai kontrolei un 2008.gada 12.februāra kontroles ziņojumam Nr.1.1-16/211. Pieteicēja lūdz izskatīt visas LAD adresētās vēstules.

[1.3] LAD direktors ar 2008.gada 29.septembra lēmumu Nr.6.6/P-566/6403 „Par iesnieguma izskatīšanu" (turpmāk – Lēmums) Sākotnējo lēmumu atcēla daļā par platības samazinājuma piemērošanu PVTM par kultūras grupu „lopbarība" par 24,40 % (deklarētā platība noteikta 134,52 ha, uz atbalstu tiesīgā platība noteikta 108,14 ha, platības samazinājums 26,38 ha), pārējā daļā Sākotnējo lēmumu atstājot negrozītu.

[2] Pieteicēja iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Lēmuma atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, norādot turpmāko.

[2.1] Pieteicēja iebilst pret kultūras kodu nomaiņu laukiem Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 no „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji" (kultūras kods 720) uz „Pastāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods 710). Nosauktajiem laukiem sējumu platības atbilst kodam 720, kā to 2007.gada atbalsta iesniegumā norādījusi pieteicēja. Lauku kodu maiņai nav pamatojuma, jo augu seka tajos ir līdz 5 gadiem, ko apliecina lauku vēsture, taču pārbaudes laikā tā netika prasīta. Ziemas apstākļos zelmeņu sastāvu nopļautiem un noganītiem laukiem nav iespējams noteikt, kā to apliecina LLU profesors *A.A.*, kura paskaidrojums nosūtīts arī atbildētājam.

[2.2] Pieteicēja nepiekrīt, ka laukiem Nr.28, Nr.31 un Nr.33 kultūras kods mainīts no „Pastāvīgas pļavas un ganības" (kultūras kods 710) uz „Atmata" (kultūras kods 620). Uzskaitītie lauki visu laiku tiek ekstensīvi noganīti ar pieļaujamo dzīvnieku vienību skaitu uz platības vienību, kā to paredz metodika. Nekādi papildus pasākumi nav pieļaujami, piemēram, apauguma novākšana, kas arī tika ievērots un izpildīts. Laukus, kas tiek ekstensīvi noganīti, nevar uzskatīt par atmatām.

[2.3] Pieteicēja iebilst, ka laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji. Ministru kabineta 2004.gada 8.aprīļa noteikumu Nr.272 „Meliorācijas sistēmu ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.272) 5.1.apakšpunkts nosaka meliorācijas sistēmu sistemātisku atbrīvošanu no šķēršļiem ūdens tecēšanai un atbilstoši šiem nosacījumiem meliorācijas sistēmas laukos uzturētas labā kārtībā. Pārbaudes laikā netika konstatēti šo noteikumu pārkāpumi. Kontroles ziņojuma 2.pielikuma 14.punktā rakstīts, ka nav tīrīti meliorācijas grāvji laukiem, taču reālās situācijas apraksta neatbilstību uzskaitījuma nav, lai gan to pieprasa 2.pielikuma aizpildīšanas noteikumi. Tikai apgalvojums par grāvju netīrīšanu bez faktu konstatēšanas nevar kalpot par pierādījumu un līdz ar to par pamatojumu platību maksājuma atteikumam, jo noteikumos Nr.272 nav noteikts, ka grāvji jākopj reizi gadā.

[2.4] Atbalstam pieteiktā lauka Nr.7 deklarētā platība patiešām ir 15,4 ha, taču kontroles mērījumā uzrādīti 10,84 ha, jo atšķirība radusies neuzmanības dēļ – 4,56 ha platība no lauka uzarta, bet nav deklarēta atsevišķi kā papuve.

[2.5] Lēmumā norādīts, ka laukā Nr.56 konstatēta kultūra „Pastāvīgās pļavas un ganības", kas neatbilst patiesībai, ko arī konstatēja, pārbaudot Kontroles ziņojumu.

[2.6] Par atbildētāja 2008.gada 4.jūlija pārbaudi nav sagatavots kontroles ziņojums, tātad nav fiksēta faktiskā situācija. No tā izriet, ka ir apšaubāma šīs pārbaudes kvalitāte. Pamatpārbaude ilga 4 dienas, tādēļ atkārtotās pārbaudes nesamērīgi īsais laiks neliecina par pārbaudes objektivitāti.

[2.7] Pieteicēja paskaidro, ka tai nav sniegta informācija par Kontroles ziņojumā veiktajiem labojumiem (šāda informācija izriet no Lēmuma), saņemts ir tikai pirmās pārbaudes Kontroles ziņojums.

[2.8] Lēmuma pieņemšanā nav ievērots Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 14.pantā noteiktais procesuālā taisnīguma princips, kas paredz objektivitātes ievērošanu faktisko apstākļu noskaidrošanā. Atbalsta tiesīgo lauku kodi ir nepamatoti mainīti un lauku platību mērījumi nav atbilstoši, tādējādi atbildētājs ir pieļāvis virkni nepilnību, kas norāda uz pieņemtā Lēmuma neatbilstību tiesību normām. Tas liecina par Lēmuma prettiesiskumu, tātad Lēmums ir atceļams.

[3] Rakstveida paskaidrojumos tiesai LAD pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu uz turpmāk norādīto argumentu pamata.

[3.1] Atbildētājs nepiekrīt pieteicējas iebildumiem par kultūras kodu nomaiņu laukiem Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 no „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji" (kultūras kods – 720) uz „Pastāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods – 710). Atbildētājs atsaucas uz Sākotnējā lēmumā un Lēmumā minēto argumentāciju, papildus paskaidrojot, ka, veicot pārbaudi uz vietas, inspektori veic apsekošanu dabā un vizuāli izvērtē lauku agrotehnisko stāvokli, botānisko sastāvu, nosaka laukā esošo kultūru, vadoties pēc faktiskās situācijas, nevis pēc dokumentiem, piemēram, ierakstiem lauku vēsturē.

Izvērtējot pieteicējas iebildumus par ziemas periodā uz vietas veiktās pārbaudes pareizību, atbildētājs paskaidro, ka uzskaitītie lauki apsekoti arī vasaras periodā (2008.gada 4.jūlijā) un papildus pārbaudē konstatēts, ka konkrētie lauki faktiski atbilst kultūras kodam „Pastāvīgās pļavas un ganības", nevis pieteicējas deklarētajam izmantošanas veidam – kultūras kodam „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji".

[3.2] Pieteicēja nepiekrīt lauku Nr.28, Nr.31 un Nr.33 kultūras kodu maiņai no „Pastāvīgās pļavas un ganības" uz „Atmata", jo lauki tiek ekstensīvi noganīti un papildus pasākumi nav pieļaujami. Atbildētājs šādu pieteicējas apgalvojumu uzskata par nepamatotu.

Pārbaudē uz vietas secināts, ka uzskaitītie lauki, kas deklarēti ar kultūras kodu „Pastāvīgās pļavas un ganības", nav apstrādāti (zāle nav noganīta, krūmi nav izcirsti, kā arī nav veiktas citas darbības, kas norādītu uz pļavu vai ganību kopšanu) ilgāk par vienu gadu, ko pēc būtības pieteicēja nenoliedz.

Pieteicējas apgalvojums, ka šie lauki ir tikai ekstensīvi jānogana, neatbilst Ministru kabineta 2007.gada 17.aprīļa noteikumu Nr.269 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – noteikumi Nr.269) 25.4.3. apakšpunktā ietvertajai normai, kas paredz pastāvīgo pļavu un ganību noganīšanu un appļaušanu vismaz vienu reizi gadā. Līdz ar to pieteicējas apgalvojums, ka vienīgais bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanas veids ir platību ekstensīva noganīšana, ir nepamatots un platību atstāšana atmatā nav pieļaujama, jo tādējādi degradē bioloģiski vērtīgo zālāju.

[3.3] Pieteicējas iebildumiem par laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 LAD nepiekrīt un uzskata par nepamatotu pieteicējas argumentāciju, ka viens pats arguments par to, ka netiek tīrīti meliorācijas grāvji, nevar kalpot par pierādījumu, papildus norādot, ka grāvjus tīra regulāri un ka noteikumos Nr.272 nav norādīts grāvju kopšanas biežums reizi gadā. Kontroles ziņojuma 2.pielikuma 14.punktā uz jautājumu: „Vai atbalsta pretendenta atbildībā esošās meliorācijas sistēmas ir uzturētas darba kārtībā un vai tās ir koptas" izdarīta atzīme „Nē", norādot, ka nosauktajiem laukiem meliorācijas grāvji nav tīrīti, jo pārbaudes uz vietas laikā tika konstatēts, ka meliorācijas grāvjos aug krūmi un atvases. Līdz ar to pamatots ir secinājums, ka pieteicēja nav veikusi savlaicīgus un regulārus meliorācijas sistēmu kopšanas pasākumus, kā to paredz noteikumi Nr.272.

[3.4] Atbildētājs, izvērtējot pieteicējas argumentāciju par lauku Nr.7, ka kļūda ieviesusies pieteicējas neuzmanības dēļ, jo 4,56 ha no deklarētās platības uzarta, bet nav deklarēta atsevišķi kā papuve, norāda, ka, veicot mērījumus, tiek mērīta platība, kas faktiski apsaimniekota atbilstoši deklarētajam izmantošanas veidam, un pārbaudes uz vietas laikā konstatēts, ka lauka faktiskā platība, kas atbilst deklarētajam kultūras kodam un atbilst „Agrovide" apakšpasākuma „Erozijas ierobežošana" atbalsta saņemšanas nosacījumiem, ir 10,84 ha.

Atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr.796/2004 (2004.gada 21.aprīlis), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai ieviestu savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu, kura paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr.1782/2003, ar ko ievieš kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (turpmāk – regula 796/2004) 15.panta 3.punktā noteiktajam attiecībā uz tiem lauksaimniecības zemes gabaliem, saistībā ar kuriem konstatēti pārkāpumi, grozījumus izdarīt nav atļauts. Līdz ar to fakts, ka pieteicēja atbalstam pieteikusi lielāku platību, nekā laukā Nr.7 faktiski ir, nav uzskatāms par neuzmanību.

[3.5] Pieteicēja nav izpratusi Lēmumā norādīto par lauku Nr.56. Lēmumā attiecībā uz lauku Nr.56 paskaidrots, ka lauks atbilst deklarētajai kultūrai, kas norādīta pieteicējas 2007.gada atbalsta iesniegumā, līdz ar to minētā platība ir atbalsttiesīga uz PVTM. Tādējādi Lēmums par pieteicējas lauku Nr.56 ir pozitīvs.

[3.6] Atbildētājs uzskata par nepamatotām pieteicējas izteiktās šaubas par 2008.gada 4.jūlija papildus pārbaudes kvalitāti. Atkārtotā pārbaude veikta tikai

tām platībām, par kurām pieteicēja izteica iebildumus savā 2008.gada 18.aprīļa iesniegumā. Līdz ar to atkārtotā pārbaude veikta samērīgā laika periodā un par tās rezultātiem pieteicēja informēta ar Lēmumu. Nav pamata uzskatīt, ka inspektori būtu neobjektīvi vai nekompetenti veikt pārbaudi uz vietas, būtu nolaidīgi izturējušies pret saviem darba pienākumiem vai būtu ieinteresēti veikt tādu faktu konstatāciju, kas neatbilst reālajai situācijai dabā.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.augusta spriedumu pieteicējas pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājs pamatoti secinājis, ka lauki Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 faktiski atbilst kultūras kodam „Pastāvīgās pļavas un ganības", līdz ar to pieteicēja nav tiesīga par šiem laukiem saņemt PVTM, ka lauki Nr.28, Nr.31 un Nr.33 faktiski atbilst kultūras kodam „Atmata", līdz ar to pieteicēja nav tiesīga saņemt nevienu no atbalsta veidiem, kā arī to, ka laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji, līdz ar to samazinot VPM atbalstu par 3 %.

[4.2] Tiesa atsaukusies uz regulas 796/2004 29., 28.panta 1.punktu un 23.panta 2.punktu, Ministru kabineta 2007.gada 17.aprīļa noteikumu Nr.255 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – noteikumi Nr.255) 30., 31. un 35.punktu, no šīm normām secinot, ka atbilstību Eiropas Savienības atbalsta shēmu noteikumiem pārrauga LAD. Viens no pārraudzības veidiem ir pārbaude uz vietas saimniecībā, kurā pretendenta piedalīšanās nav obligāta. Pārbaudes uz vietas rezultāts ir LAD amatpersonas sastādīts kontroles ziņojums.

[4.3] Latvijas Lauku attīstības plāna Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004.–2006.gadam, kas apstiprināts ar Ministru kabineta 2004.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1002 „Kārtība, kādā ieviešams programmdokuments „Latvijas Lauku attīstības plāns Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004.–2006.gadam"" (turpmāk – Lauku attīstības plāns), 9.1.5.apakšnodaļā kā viens no nosacījumiem atbalsta saņemšanai ir noteikts, ka pretendentam saistību laikā katru gadu ziemas periodā no 15.novembra līdz nākamā gada 1.martam vismaz 70 % no saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes jāaizņem ar zaļajām platībām.

Noteikumu Nr.269 14.pielikums „Kultūras kodi" noteic kultūras, kas var pretendēt uz atbalstu.

Tiesa secinājusi, ka apakšpasākuma „Erozijas ierobežošana" īstenošanas un līdz ar to arī kontroles periods ir no 15.novembra līdz nākamā gada 1.martam, LAD darbiniekiem veicot pārbaudi uz vietas. Pārbaudes laikā LAD darbinieki pārliecinās par deklarētā izmantošanas veida atbilstību faktiskajai situācijai dabā un vai vismaz 70 % no saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir aizņemta ar zaļajām platībām.

[4.4] No lietas materiāliem konstatēts, ka 2008.gada 18., 22., 26.janvārī un 2008.gada 8.februārī pieteicējas 2007.gada 2.oktobra atbalsta iesniegumā Nr.E090700670 deklarētajām platībām tika veikta pārbaude uz vietas. Pārbaudes laikā sagatavots Kontroles ziņojums, kas pieteicējai nosūtīts ar

Ziemeļvidzemes pārvaldes 2008.gada 12.februāra vēstuli Nr.1.1-16/211 „Paziņojums par kontroles ziņojuma kopijas nosūtīšanu".

Pārbaudes laikā konstatēts, ka: 1) lauki Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.39, Nr.44, Nr.45, Nr.46 un Nr.58 faktiski atbilst kultūras kodam „Pastāvīgās pļavas un ganības", nevis pieteicējas deklarētajam izmantošanas veidam „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji"; 2) lauki Nr.28, Nr.31 un Nr.33 faktiski atbilst kultūras kodam „Atmata", nevis pieteicējas deklarētajam izmantošanas veidam „Pastāvīgās pļavas un ganības"; 3) laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji; 4) lauki Nr.22, Nr.29 un Nr.30 novērtēti kā lauksaimniecībā neizmantojamā zeme ar kodu 999; 5) uzmērīti lauki Nr.19 un Nr.20; 6) no lauka Nr.56, kas ir papuve, izveidots jauns lauks ar Nr.57, jo novērtēta kā pastāvīga pļava; 7) no lauka Nr.17 atdalīti un atsevišķi uzmērīti lauki Nr.58 un Nr.59; 8) precizēti dati laukiem Nr.6, Nr.7 un Nr.56; 9) laukiem Nr.59 un Nr.18 dienvidu pusē sakrājies liels ūdens daudzums, kas netiek iemērīts lauku kopējā platībā.

Nepiekrītot Kontroles ziņojumā konstatētajam, pieteicēja to apstrīdēja Ziemeļvidzemes pārvaldei, pēc tam arī LAD direktoram, kurš ar 2008.gada 6.jūnija atbildi Nr.4.3/P-239/3472 informē, ka objektīva lēmuma pieņemšanai pieteicējas deklarētajiem laukiem tiks veikta atkārtota pārbaude (*lietas 49.lapa*).

2008.gada 4.jūlijā LAD darbinieki veica pieteicējas lauku Nr.25, Nr.26, Nr.28, Nr.29, Nr.30, Nr.31, Nr.33, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.39, Nr.45, Nr.46 un Nr.58 atkārtoto pārbaudi uz vietas. Atkārtotās pārbaudes laikā LAD darbinieki secināja, ka pirmajā pārbaudē uz vietas konstatētajam neatbilst lauki Nr.39, Nr.46 un Nr.58, kas klasificējami kā „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji", nevis „Pastāvīgās pļavas un ganības". Attiecībā par pārējiem pieteicējas laukiem secināts, ka tie atbilst pirmajā pārbaudē uz vietas konstatētajam (*lietas 107. un 108.lapa*).

[4.5] Pieteicēja norāda, ka ziemā nav iespējams noteikt zālājam botānisko sastāvu un blīvumu, to drīkst veikt tikai veģetācijas periodā vai tā sākumā, kad zālāji sāk dīgt. Kā apstiprinājumu savam argumentam pieteicēja atbildētājam iesniegusi Latvijas Lauksaimniecības universitātes profesora *A.A.* paskaidrojumu, kurā norādīts, ka zelmeņu botāniskā sastāva noteikšanu jāveic augu veģetācijas laikā, ievērojot atbilstošu metodiku. Tikai vizuālais zelmeņa botāniskā sastāva novērtējums ziemas periodā ir ļoti nekorekts.

Atbildētājs nolēma veikt atkārtotu pārbaudi uz vietas augu veģetācijas laikā tiem pieteicējas laukiem, par kuriem lietā pastāv strīds. 2008.gada 4.jūlijā veiktās atkārtotās pārbaudes rezultātā konstatēts, ka pirmajā pārbaudē uz vietas konstatētajam neatbilst lauki Nr.39, Nr.46 un Nr.58, kas klasificējami kā „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji", nevis „Pastāvīgās pļavas un ganības", tādēļ šajā daļā Kontroles ziņojumā ir izdarāmi labojumi. Attiecībā par pārējiem pieteicējas laukiem secināts, ka tie atbilst pirmajā pārbaudē uz vietas konstatētajam.

No šajā punktā minētā secināms, ka atbildētājs Lēmumu pieņēmis, pamatojoties uz divām veiktajām pārbaudēm uz vietas, proti, ziemas periodā (2008.gada 18., 22., 26.janvārī un 2008.gada 8.februārī), kā arī vasaras periodā (2008.gada 4.jūlijā), t.i., augu veģetācijas laikā. Līdz ar to pieteicējas arguments

par to, ka atbildētājs Lēmumu pieņēmis, pamatojoties uz ziemas periodā veikto pārbaudi, ir nepamatots un noraidāms, jo ņemts vērā arī atkārtotā pārbaudē konstatētais.

[4.6] Lēmumā atbildētājs izskaidro atšķirības starp kultūrām „Pastāvīgās pļavas un ganības" un „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji". Atbildētājs norāda, ka zeme, ko izmanto stiebrzāļu vai cita veida zāles lopbarības (visi stiebrzāļu augi, kas tradicionāli aug dabiskās ganībās vai parasti tiek iekļauti sēklas maisījumos ganībām vai pļavām) audzēšanai dabiskā veidā (pašsējā) vai kultivējot (iesējot) un kas nav bijusi iekļauta saimniecības augsekas sistēmā piecus gadus vai ilgāk, ir uzskatāma par kultūras „Pastāvīgās pļavas un ganības" platību. Savukārt „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji" ir sējumu platības, kas tiek iekļautas augsekā līdz 5 gadiem un kas nodrošina mājlopu vajadzības pēc zāles lopbarības vasaras un ziemas periodā. To zelmeņu botānisko sastāvu veido kultivējamās tauriņziežu un stiebrzāļu zālaugu sugas (tauriņziežu dzimta – lucerna, galega, sarkanais āboliņš, baltais āboliņš, bastarda āboliņš; stiebrzāļu dzimta – timotiņš, kamolzāle, pļavas auzene, pļavas lapsaste, ganību airene, pļavas skarene, sarkanā auzene), un tām ir raksturīgs labs kultūrtehniskais stāvoklis.

Tiesai nav pamata apšaubīt Lēmumā konstatēto faktu, ka lauki Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 faktiski atbilst kultūras kodam „Pastāvīgās pļavas un ganības", nevis pieteicējas deklarētajam izmantošanas veidam „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji". Šo faktisko apstākli ir konstatējušas LAD amatpersonas, tātad attiecīgās jomas speciālisti, kuru pienākums ir veikt efektīvu Eiropas Savienības atbalsta pasākumu pārraudzību. Lai gan LAD amatpersonu sastādītie dokumenti (arī ziņojumi) nav paši par sevi uzskatāmi par absolūti ticamiem un neapstrīdamiem, tomēr šādu amatpersonu sastādītajiem dokumentiem par apstākļiem, kas konstatēti, tiem pildot savus amata pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe.

Konkrētajā gadījumā augsta ticamība piešķirama arī tādēļ, ka Kontroles ziņojumā konstatētās neatbilstības apstiprina arī atkārtotā pārbaude uz vietas. Tiesa uzskatījusi, ka LAD darbiniekiem nav pamata norādīt reāliem apstākļiem neatbilstošus faktus, savukārt pieteicēja ir ieinteresēta noliegt konstatētās neatbilstības, lai saņemtu atbalsta maksājums.

Tādējādi tiesa konkrētajā gadījumā augstāku ticamību piešķīrusi LAD amatpersonu platību Kontroles ziņojumā konstatētajam, kas apstiprinājās atkārtotās pārbaudes uz vietas laikā, nevis pieteicējas pieteikumā un pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē norādītajam. Līdz ar to tiesa atzinusi par pamatotu atbildētāja norādīto, ka pieteicēja par laukiem Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44, un Nr.45 nav tiesīga saņemt PVTM.

[4.7] Saskaņā ar Lauku attīstības plāna 9.1.2.apakšpunktu Bioloģiskās daudzveidības uzturēšanas zālājos atbalsta mērķis ir uzturēt un aizsargāt sugām bagātākās zālāju ekosistēmas, veicinot videi draudzīgu metožu lietošanu lauksaimnieciskajā darbībā un vides aizsardzības prasībām atbilstošu ekstensīvu saimniecisko darbību dabisko zālāju platībās. Savukārt minētā apakšpasākuma

atbalstāmās aktivitātes ir zālāju uzturēšana videi draudzīgā veidā, īstenojot ekstensīvo ganīšanu un zālāju vēlo pļaušanu.

Saskaņā ar noteikumu Nr.269 25.4.3.apakšpunktu, ja lauksaimnieks vienlaikus pretendē uz VPM par lauksaimniecībā izmantojamo zemi un uz bioloģiskās daudzveidības uzturēšanas zālājos atbalstu, pastāvīgās pļavas un ganības vismaz vienu reizi gadā nogana un appļauj.

No minētajām tiesību normām secināms, ka bioloģiskās daudzveidības uzturēšanas zālājos atbalsta platībās nav pieļaujami krūmi un šo platību atstāšana atmatā, jo tādējādi tiek degradēts bioloģiski vērtīgais zālājs un šīs platības jāapsaimnieko, izmantojot ekstensīvas saimniekošanas metodes saskaņā ar vispārpieņemto lauksaimniecības praksi, proti, īstenojot ekstensīvo ganīšanu un zālāju pļaušanu.

[4.8] Tiesa konstatējusi, ka 2007.gada atbalsta iesniegumā pieteicēja laukus Nr.28, Nr.31 un Nr.33 deklarējusi kā „Pastāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods – 710).

Atbildētājs pārbaudes uz vietas laikā un atkārtotās pārbaudes laikā konstatēja, ka šie lauki nav apstrādāti (zāle nav noganīta, krūmi nav izcirsti, kā arī nav veiktas citas darbības, kas norādītu uz pļavu vai ganību kopšanu) ilgāk par 1 gadu. Līdz ar to šie lauki faktiski atbilst kultūrai „Atmata" (kultūras kods – 620).

Savukārt pieteicēja norāda, ka uzskaitītie lauki visu laiku tiek ekstensīvi noganīti ar pieļaujamo dzīvnieku vienību skaitu uz platības vienību, kā to paredz metodika. Nekādi papildus pasākumi nav pieļaujami, piemēram, apauguma novākšana, kas arī tika ievērots un izpildīts. Laukus, kas tiek ekstensīvi noganīti, nevar uzskatīt par atmatām.

Tiesai nav pamata apšaubīt Lēmumā konstatēto faktu, ka lauki Nr.28, Nr.31 un Nr.33 atbilst kultūrai „Atmata", nevis pieteicējas deklarētajam izmantošanas veidam „Pastāvīgās pļavas un ganības". Šo faktisko apstākli ir konstatējušas LAD amatpersonas, kuru sastādītajiem dokumentiem par apstākļiem, kas konstatēti, tiem pildot savus amata pienākumus, ir piešķirama augsta ticamības pakāpe.

Konkrētajā gadījumā augsta ticamība piešķirama arī tādēļ, ka Kontroles ziņojumā konstatētās neatbilstības apstiprina arī atkārtotā pārbaude uz vietas, kuras laikā izdarīti fotouzņēmumi vienam no minētajiem laukiem, proti, laukam Nr.28 (*lietas 95. un 96.lapa*). Tiesas ieskatā šie fotouzņēmumi apstiprina atbildētāja konstatēto. Līdz ar to tiesa atzinusi, ka atbildētājs pamatoti norādījis, ka 2007.gadā pieteicēja par laukiem Nr.28, Nr.31 un Nr.33 nav tiesīga saņemt nevienu no atbalsta veidiem.

[4.9] Noteikumu Nr.269 24.2.apakšpunkts, 26.punkts, regulas 796/2004 66.panta 1.punkts lauksaimniekam, kurš pretendē uz VPM, uzliek pienākumu lauksaimniecībā izmantojamā zemē uzturēt kārtībā esošo meliorācijas sistēmu, nodrošinot zemes mitruma režīma regulēšanu. Bet gadījumā, ja lauksaimnieks šo pienākumu nepilda, piemēro atbalsta samazinājumu tiešo maksājumu kopsummai.

2008.gada 18., 22., 26.janvārī un 2008.gada 8.februārī veiktajā pārbaudē uz vietas konstatēts, ka laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14, Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji (tajos aug krūmi, atvases), līdz ar to atbildētājs secinājis, ka pieteicēja nav izpildījusi savu pienākumu uzturēt kārtībā meliorācijas sistēmas.

Pieteicēja norāda, ka grāvji tiek regulāri tīrīti, kā arī to, ka noteikumos Nr.272 nav minēts, ka grāvji jākopj reizi gadā.

Noteikumu Nr.272 5.1.apakšpunkts noteic, ka viens no meliorācijas sistēmas kopšanas pasākumiem ir ūdensnoteku, novadgrāvju, kontūrgrāvju un susinātājgrāvju atbrīvošana no sadzīves atkritumiem, zāles, atvasēm, krūmiem, kokiem un piesērējuma vai šķēršļiem, kas traucē brīvu ūdens kustību vai rada uzstādinājumu.

No minētās tiesību normas tiesa secinājusi, ka tajā minēto grāvju attīrīšana jāveic sistemātiski, proti, tik bieži, lai nepieļautu šķēršļu rašanos, jo jebkurš šķērslis traucē ūdens brīvai kustībai un var radīt ūdens uzstādinājumu attiecīgā šķēršļa priekšā. Tādējādi lauksaimnieka pienākums ir regulāri veikt atbrīvošanu no šķēršļiem, t.sk., veikt regulāru un savlaicīgu atvašu, krūmu un koku nociršanu vai nopļaušanu, lai novērstu šķēršļu rašanos.

No lietas materiāliem tiesa konstatējusi, ka pati pieteicēja 2008.gada 28.februāra iesniegumā piekritusi tam, ka grāvji ir nekopti laukos Nr.14 un Nr.15, tomēr šos laukus šķērso arī grāvis, kas ir kopts (*lietas 39.lapa*). Savukārt atbildētājs lietas materiāliem pievienojis lauku Nr.10 un Nr.12 fotogrāfijas (*lietas 90. un 92.lapa*), kurās redzams, ka šo lauku grāvji ir aizauguši ne tikai ar atvasēm, bet jau ar kokiem.

Tādējādi, ņemot vērā Kontroles ziņojumā konstatēto, pieteicējas 2008.gada 28.februāra iesniegumā norādīto, kā arī minētajos fotouzņēmumos redzamo, tiesa atzinusi, ka atbildētājs pamatoti secinājis, ka laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji, līdz ar to pamatoti samazinājis VPM atbalstu par 3 %.

[4.10] Pieteicēja pievērš uzmanību uz Lēmumā norādīto, ka laukā Nr.56 konstatēta kultūra „Pastāvīgās pļavas un ganības", kas neatbilst patiesībai, jo Kontroles ziņojumā norādītā kultūra ir „Papuve".

Lēmumā atbildētājs norāda, ka atkārtoti izvērtēja pārbaudes uz vietas rezultātus (Kontroles ziņojumu) un secina, ka par 2007.gada iesniegumā deklarēto lauku Nr.56 pieteicēja ir tiesīga saņemt PVTM atbalstu. Tādējādi atbildētājs Sākotnējo lēmumu atcēla daļā par PVTM atbalstu, kas noteica, ka uz atbalstu tiesīgā platība ir 108,14 ha, bet pārdeklarācija veido 24,40 %.

Līdz ar to pieteicējas arguments ir nepamatots un noraidāms.

[4.11] Attiecībā uz 2008.gada 4.jūlija pārbaudes rezultātā sastādīto Apsekošanas aktu tiesa konstatējusi, ka noteikumu Nr.255 VI nodaļa, kas reglamentē pārbaudes kārtību uz vietas saimniecībā, neregulē jautājumu par atkārtoto jeb papildus pārbaudi, savukārt šo noteikumu 30.punkts *expressis verbis* noteic, ka par katru pārbaudi uz vietas jāsastāda kontroles ziņojums. Tādējādi tiesa secinājusi, ka LAD darbiniekiem, veicot arī atkārtoto jeb papildus pārbaudi, jāsastāda kontroles ziņojums, nevis apsekošanas akts.

Līdz ar to tiesa atzinusi, ka atbildētājs, nesastādot kontroles ziņojumu par 2008.gada 4.jūlija pārbaudē uz vietas konstatēto faktisko situāciju, noformēja neatbilstošu procesuālu dokumentu – apsekošanas aktu, izdarot procesuālu pārkāpumu.

Tiesas, atsaucoties uz judikatūru un juridisko literatūru, atzinusi, ka atbildētāja pieļautais procesuālais pārkāpums nav atzīstams par būtisku, jo tas neietekmēja procesa rezultātu un tas nevar būt par pamatu Lēmuma atzīšanai par prettiesisku.

[4.12] Ņemot vērā spriedumā konstatētos faktiskos un tiesiskos apstākļus, tiesa atzinusi, ka Lēmums ir pamatots un tiesisks, līdz ar to pieteicējas pieteikums ir noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 7.augusta spriedumu pieteicēja ir iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav izvērtējusi sekojošus apstākļus.

[5.1] Veicot atkārtotu pārbaudi, netika sagatavots kontroles ziņojums. Pārbaudes veikšanas fakts nav fiksēts un ir apšaubāms. Pieteicējai netika paziņots par pārbaudes rezultātiem. Par pārbaudi sastādītais apsekošanas akts nav iereģistrēts LAD lietvedībā un tas neatbilst Ministru kabineta noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi" prasībām, tam nav juridiska spēka.

[5.2] Tiesa, atzīstot, ka LAD amatpersonu kā attiecīgo jomas speciālistu dokumenti nav uzskatāmi par absolūti ticamiem un neapstrīdamiem, tomēr ir piešķīrusi augstāku ticamības pakāpi, tādējādi izslēdzot turpmāku pārbaudes materiālu izpētes nepieciešamību. Bet, ņemot vērā, ka strīds ir par ziņojumā iekļautās informācijas atbilstību dabā pastāvošajiem apstākļiem, bez ziņojuma izvērtēšanas nav iespējams lietu izspriest objektīvi.

[5.3] LAD nonāk pretrunā ar savu argumentāciju par iespējām noteikt lauku bioloģisko sastāvu dažādos gadalaikos. LAD apgalvo, ka ziemā to esot iespējams konstatēt (Kontroles ziņojumā), bet vasarā nevar (Apsekošanas aktā).

[5.4] Tiesa nav izvērtējusi un ņēmusi vērā, ka lauki Nr.28, Nr.31, Nr.33, Nr.49 un Nr.50 visu laiku tiek ekstensīvi noganīti ar pieļaujamo dzīvnieku vienību skaitu uz platības vienību. Nekādi papildus pasākumi nav pieļaujami.

[5.5] Tiesa vadījās no atbildētāja sagrozītās informācijas par netīrītajiem meliorācijas grāvjiem. Tiesā iesniegtajās fotogrāfijās meliorācijas grāvji ir nofotografēti tādā rakursā, kas liedz redzēt faktiskos apstākļus. Pieteicējas uzņemtajos fotoattēlos no tuvāka attāluma ir redzams, ka koki un krūmi atrodas uz kaimiņu zemes.

Atbildētājam nav reālās situācijas apraksta un neatbilstību uzskaitījuma, ir tikai apgalvojums.

[6] 2009.gada 5.oktobrī Administratīvajā apgabaltiesā saņemtajos paskaidrojumos par apelācijas sūdzību LAD apelācijas sūdzību neatzīst uz turpmāk minēto argumentu pamata.

[6.1] Tiesa spriedumā ir vērtējusi materiālo un procesuālo normu piemērošanu, izdodot Lēmumu. Pieteicējas apgalvojums, ka tiesa nav ņēmusi vērā apstākli, ka atkārtotajā pārbaudē netika sagatavots kontroles ziņojums, ir nepamatots. Sprieduma [22] punktā tiesa ir vērtējusi šī pārkāpuma būtiskumu.

[6.2] Tiesa spriedumā ir pamatojusi, kāpēc kontroles ziņojumam ir piešķirta augsta ticamības pakāpe.

[6.3] LAD kā nepamatotu noraida pieteicējas norādīto, ka LAD nonāk pretrunās ar savu argumentāciju par iespējām noteikt lauku bioloģisko sastāvu dažādos gadalaikos.

Virskontroles laikā ir norādīts, ka lauki Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37 un Nr.45 ir pārsēti un kontroles brīdī ir „Aramzemē sētie ilggadīgi zālāji". Pārsēšanas process noticis ļoti nesen, par ko liecināja izcirsto koku un krūmu celmi un saknes, kas samesti kaudzēs lauku malās. Izplēstie koki un krūmi bija salapojuši, kā arī zālāju asni tik tikko izdīguši. Tādēļ secinājums par kodu maiņu laukiem Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 no „Aramzemē sētie ilggadīgie zālāji" uz „Pastāvīgās pļavas un ganības" ir pamatots.

[6.4] Atbildētāja norāda, ka pieteicējas apgalvojums, ka vienīgais bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanas veids ir šo platību ekstensīva noganīšana, ir nepamatots, atsaucoties uz Lauku attīstības plāna 9.1.2.apakšpunktu.

Kultūras kodu „Atmata" inspektori norāda gadījumos, kad konstatē lauksaimniecībā izmantojamo zemes platību, kas nav apstrādāta ilgāk par vienu gadu, ko pieteicēja nenoliedz. Šādu platību atstāšana novārtā nav pieļaujama, jo tādējādi tiek degradēts bioloģiski vērtīgais zālājs.

Tiesa ir vērtējusi Lēmumā ietvertos secinājumus par lauku Nr.28, Nr.31 un Nr.33 faktisko izmantošanas veidu un sprieduma [18] punktā tos ir atzinusi par pamatotiem.

[6.5] Nepamatots ir pieteicējas apgalvojums, ka tiesa ir vadījusies no sagrozītas atbildētāja informācijas par netīrītiem meliorācijas grāvjiem.

No LAD iesniegtajiem fotouzņēmumiem nepārprotami ir secināms, ka koki un krūmi aug meliorācijas grāvjos, kas atrodas pie pieteicējas laukiem Nr.10 un Nr.12. Turklāt pieteicēja savā 2008.gada 28.februāra iesniegumā piekrīt, ka meliorācijas grāvji laukiem Nr.14 un Nr.15 nav kopti.

[7] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji pieteikumu un apelācijas sūdzību uzturēja, atsaucoties uz pieteikumā un apelācijas sūdzībā minētajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāves pieteikumu un apelācijas sūdzību neatzina uz Lēmumā un paskaidrojumos sniegto argumentu pamata.

Tiesas sēdē sniedza atzinumu Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 30.panta trešās daļas kārtībā pieaicinātās institūcijas Latvijas Lauksaimniecības universitātes Agrobiotehnoloģijas institūta vadošais pētnieks profesors, Dr.habil.agr. *A.R.*

Motīvu daļa

[8] Pārbaudot lietas materiālus un noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot institūcijas sniegto atzinumu, Administratīvā apgabaltiesa (turpmāk – apgabaltiesa) atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un pieteikums ir apmierināms daļēji.

[9] Pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi, ka lietā pastāv strīds par to, vai atbildētājs pamatoti secinājis, ka 1) lauki Nr.25, Nr.26, Nr.34, Nr.35, Nr.36, Nr.37, Nr.44 un Nr.45 faktiski atbilst kultūras kodam „Pastāvīgās pļavas un ganības"; 2) lauki Nr.28, Nr.31 un Nr.33 faktiski atbilst kultūras kodam „Atmata"; 3) laukiem Nr.10, Nr.11, Nr.12, Nr.14 un Nr.15 nav tīrīti meliorācijas grāvji.

Šādā apjomā pieteicējs ir vērsies tiesā ar pieteikumu un līdz ar to Lēmuma tiesiskums pārbaudāms un jautājums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu izvērtējams tikai šajā apjomā.

[10] Pārbaudot Lēmuma tiesiskumu daļā, kurā lauki Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45, kurus pieteicēja deklarējusi kā aramzemē sētos ilggadīgos zālājus ar kultūras kodu 720 VPM un PVTM atbalstam lopbarības platībām, atzīti par pastāvīgajām pļavām un ganībām ar kultūras kodu 710, apgabaltiesa konstatē un secina turpmāk norādīto.

[10.1] Minētie lauki tika pieteikti „Agrovides" pasākuma apakšpasākumā „Erozijas ierobežošana" (*sk. 2007.gada atbalsta iesniegumu, lietas 63.lapa*).

Saskaņā ar noteikumu Nr.269 25.2.apakšpunktu platībās, kuras pieteiktas atbalstam pasākuma „Agrovide" apakšpasākumā „Erozijas ierobežošana", augsni apstrādā tā, kā tas noteikts Lauku attīstības plānā, kura 9.1.5.apakšpunkts savukārt noteic, ka ziemas periodā no 15.novembra līdz nākamā gada 1.martam vismaz 70 % no saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes jābūt aizņemtām ar zaļajām platībām, tai skaitā aramzemē sētie ilggadīgie zālāji, zālāji sēklu iegūšanai, ziemāju graudaugi (ziemas kvieši, ziemas mieži, tritikāle, rudzi), ziemas rapsis, neiestrādātas kultūraugu pēcpļaujas atliekas – rugāji, zaļmēslojuma augu zelmenis (piemēram, ziemas ripsis, ziemas rapsis).

Tas nozīmē, ka minētajā laika periodā lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kura pieteikta apakšpasākumam „Erozijas ierobežošana", nedrīkst būt aparta, turklāt, tām jābūt aizņemtām ar tādām zaļajām platībām, kuras atbilst noteiktiem kultūras kodiem, tai skaitā, ar aramzemē sētajiem ilggadīgajiem zālājiem (kods 720).

[10.2] Kā to pareizi norādījis atbildētājs Lēmumā, saskaņā ar regulu Nr.796/2004 LAD ir jānodrošina atbalsta piešķiršanas efektīva kontrole. Tas nozīmē, ka kontrole ir veicama tā, lai sasniegtu kontroles mērķus, lai tās veids un laiks nodrošinātu to, lai objektīvi varētu noskaidrot faktiskos apstākļus.

Konkrētajā gadījumā, ievērojot to, ka apakšpasākuma „Erozijas ierobežošana" priekšnoteikums ir tas, ka zeme laika periodā no 15.novembra līdz nākamā gada 1.martam nedrīkst būt aparta, tad kontroles (pārbaudes)

priekšmets ir tieši šis fakts – vai zaļās platības aizņem vismaz 70 % no saimniecības lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Lai to konstatētu, pārbaude ir jāveic šajā laika periodā.

Tai pat laikā otrs apakšpasākuma „Erozijas ierobežošana" priekšnoteikums ir, ka zaļajām platībām ir jābūt aizņemtām ar konkrētām kultūrām. Līdz ar to otrs pārbaudes priekšmets ir zālaugu sugu noteikšana laukā.

Apgabaltiesa pārbaudīs, vai un kā atbildētājs ir noteicis kultūras kodu, vai to ir iespējams izdarīt laikā, kad atbildētājs sākotnēji veica pārbaudes.

[10.3] Atbildētājs Lēmumā norāda, ka, ievērojot to, ka aramzemē sētie zālāji raksturojas ar konkrētām zālaugu sugām un labu agrotehnisko stāvokli, to identificēšanu var veikt jebkurā gadalaikā.

Kontroles ziņojuma 12.punktā „Piezīmes" (*lietas 28.lapa*) attiecībā uz laukiem Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, un 45 norādīts, ka tie deklarēti kā aramzemē sētie zālāji, bet konstatētas pļavas. Lauks Nr.44 piezīmēs nav pieminēts. Savukārt Kontroles ziņojuma 1.pielikumā (*lietas 29.-33.lapa*), kur fiksēti mērījumi erozijas ierobežošanas atbalstam, ir tikai fakta konstatācija par faktiski konstatēto kultūras kodu un nosaukumu attiecībā uz strīdus laukiem Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45.

Kontroles ziņojumā nav norādīts, pēc kādām pazīmēm inspektori vadījušies, nosakot to, ka lauki atbilst pastāvīgajām pļavām un ganībām. Nav norādīts, vai inspektori vadījušies no zemes agrotehniskā stāvokļa, vai noteikuši zālaugu sugas, vai ņēmuši vērā citus faktus un apsvērumus.

Neapšaubot LAD darbinieku kompetenci, gan pieteicējai, gan arī tiesai ir jāzina, kādi apsvērumi kalpo par pamatu tam, ka kultūras kods tiek mainīts. Tikai tad, ja šie apsvērumi ir zināmi, to pamatotību ir iespējams pārbaudīt, iebilst tiem vai sniegt savus argumentus. Iespējams, ka LAD darbinieki pamatoti konstatējuši, ka laukos Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45 patiesībā vismaz uz pirmās pārbaudes laiku bijušas pļavas un ganības, taču novērojumi, kāpēc šāds secinājums ir izdarīts, nav norādīti.

Līdz ar to tiesa nemaz nevar pārbaudīt, vai LAD darbinieki spēja noteikt zelmeņa sastāvu, jo nav zināms, vai viņi to centušies darīt. Iespējams, ka kultūras kods ir noteikts, vadoties no citiem apsvērumiem, kuri ne pieteicējai, ne tiesai nav zināmi.

Turklāt, lietas materiālos atrodas Latvijas Lauksaimniecības universitātes Lauksaimniecības fakultātes Agrotehnoloģijas institūta profesora *A.A.* (*lietas 50.lapa*) paskaidrojums, kurā norādīts, ka aramzemē sētos ilggadīgos zālājus var veidot ne tikai no kultivējamām tauriņziežu un stiebrzāļu sugām, bet arī tikai no augstražīgām kultivējamām stiebrzāļu sugām. Zelmeņa botāniskā sastāva, tā blīvuma un izmantošanas ilguma noteikšana ziemas periodā ir šīs darbības rupjš pārkāpums. Nopļautam vai noganītam zālāju zelmenim botānisko sastāvu precīzi nevar noteikt ziemas periodā pat visaugstākās kvalifikācijas speciālists. Zelmeņa botāniskā sastāva noteikšana jāveic augu veģetācijas laikā.

Arī profesors *A.R.*, tiesas sēdē sniedzot atzinumu, norādīja, ka pilnībā piekrīt *A.A.* sniegtajam atzinumam, ka nopļautiem zālājiem ziemā nevar noteikt botānisko sastāvu. Tai pat laikā *A.R.* norāda, ka, lai noteiktu, vai tie ir sētie

zālāji, nav nepieciešams noteikt zelmeņa botānisko sastāvu. Ir pietiekami konstatēt, ka laukā ir saauguši krūmi, priedītes un bērziņi, lai secinātu, ka tie nav sētie zālāji, kuri būtu sēti pirms 4-5 gadiem.

Pārbaudot pirmās instances tiesā, gan arī apgabaltiesā iesniegtās fotogrāfijas, apgabaltiesa secina, ka fotogrāfijās (*lietas 86.-94.lapa*) ar roku pierakstīti lauku numuri, bet neviena no šīm fotogrāfijām, kas veiktas ziemas periodā, neattiecas uz konkrētajiem strīdus laukiem. No vasaras periodā uzņemtajām fotogrāfijām (*lietas 95.-103.lapa*) redzams, ka tikai viena no tām attiecas uz strīdus laukiem Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 45 (*lietas 99.lapa*). Taču uz šīs vienas fotogrāfijas ir ar roku izdarīta atzīme par tās attiecināmību uz visiem šiem laukiem, līdz ar to apgabaltiesai nav pārliecības, uz kuru no laukiem šī fotogrāfija ir attiecināma. Tāpat arī uz lietu nav iespējams attiecināt tās fotogrāfijas, no kurām nav redzams, par kādiem laukiem fotogrāfijas izdarītas (*lietas 100.-103.lapa*). Lietā ir divas fotogrāfijas, kas izdarītas ziemas periodā, par laukiem Nr.34 un 44 (*attiecīgi lietas 104. un 106.lapa*). Vienā ir redzams, ka gar lauka malām aug krūmi, bet otrā, ka lauka vidū redzami krūmi.

Arī fotogrāfijas, par kurām atzinumu sniedzis profesors *A.R.*, ir vērtējamas kritiski (*lietas 163.-171.lapa*). Daudzām no tām nav norādes, par kādu lauku tiek sniegts atzinums, ieskaitot to, vai tiek novērtēts lauks, kurš deklarēts kā aramzemē sētie ilggadīgie zālāji, vai lauks, kurš deklarēts kā pastāvīgās pļavas un ganības. Profesors *A.R.* ir sniedzis savu atzinumu par katru no fotogrāfijām, taču nav iespējams noteikt, uz kuru lauku tas attiecināms un vai tādējādi atbildētājs ir pareizi noteicis kultūras kodu.

Tikai divās no fotogrāfijām redzams, ka ir vērtēti lauki Nr.44 un 45 (*lietas 165.-166.lapa*), kuri deklarēti kā aramzemē sētie ilggadīgie zālāji. Pie šiem attēliem profesors *A.R.* norādījis, ka krūmi lauka vidū un to izplešanās gar lauka malām liecina par iepriekšēju ilgstošu lauka atstāšanu atmatā. Novērtējot attēlus, sniegts atzinums, ka, iespējams, kādreiz šie lauki ir bijuši sētie zālāji, taču ilgstošas nepietiekamas kopšanas rezultātā tie ir vairāk vai mazāk degradējušies un pašlaik vairāk atbilst ganību tipam.

Savukārt videomateriālā (*lietas 154.lapa*) attiecībā uz strīdus laukiem, kuri deklarēti kā aramzemē sētie ilggadīgie zālāji, redzami lauki Nr.36, 44 un 45, kuri ir pārsēti.

2008.gada 4.jūlijā veiktās virskontroles laikā konstatēts, ka lauki Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37 un 45 šogad ir pārsēti un kontroles brīdī ir aramzemē sētie zālāji. Par lauku Nr.44 nekādi secinājumi nav izdarīti.

Apgabaltiesa konstatē, ka LAD darbinieki virskontrolē atzinuši pieteicējas deklarēto kultūras kodu laukiem Nr.39, 46 un 58 – aramzemē sētie zālāji, nevis pastāvīgās pļavas un ganības. Dokumentā norādīts, ka kontroles brīdī lauki Nr.46 un 58 bija tikko nopļauti un aramzemē sētos zālājus bija iespējams konstatēt tikai pēc nopļautā vāla zelmeņa botāniskā sastāva. Savukārt lauks Nr.39 kontroles brīdī bija jau pēc nopļaušanas novākts. Bet ievērojot to, ka pļāvums bijis nekvalitatīvs un uz lauka palikuši vietām nenopļauti tauriņzieži un stiebrzāles, tādēļ pēc dažviet palikušā nenopļautā zelmeņa un pēcpļaujas atliekām bija iespējams noteikt lauka botānisko sastāvu.

No virskontrolē konstatētā apgabaltiesa secina, ka atbildētājs Lēmumā pretrunīgi apgalvo, ka zelmeņa sastāvu var noteikt arī ziemā, jo vasarā zelmeņu sastāvs noteikts tikai pēc nopļautā vāla, bet kur vāls bija novākts, tikai pēc nenopļautiem augiem.

Līdz ar to apgabaltiesai rodas pamatotas šaubas par to, pēc kādām pazīmēm un kā tieši LAD darbinieki noteica zelmeņa botānisko sastāvu. Apgabaltiesa var piekrist profesora *A.R.* sniegtajam atzinumam, ka lauki, kur saauguši krūmi, nevar būt apsēti pirms 4-5 gadiem, tāpēc nav uzskatāmi par aramzemē sētiem ilggadīgajiem zālājiem. Taču šādi pierādījumi ir tikai par diviem laukiem – 44. un 45. lauku. Turklāt, lietā ir arī pretēji pierādījumi. No atbildētāja lietai pievienotajām fotogrāfijām, kas veiktas ziemas periodā, redzams, ka laukā Nr.39 (*lietas 91.lapa*) aug krūmi. Taču vasaras periodā atbildētājs šo lauku tomēr atzinis kā aramzemē sētos zālājus, nosakot zelmeņa botānisko sastāvu. Līdz ar to atbildētāja rīcībā nav nekādas konsekvences un nav skaidrs, pēc kādām pazīmēm tiek noteikts kultūras kods. Nav saprotams, vai krūmi ir pieļaujami, vai nav, cik lielā mērā. Līdz ar to apgabaltiesa nevar paļauties uz faktu, ja fotogrāfijā redzami krūmi, tad to vairs nevar atzīt par aramzemē sēto zālāju, jo attiecībā uz lauku Nr.39 ir atzīts pretējais.

[10.4] Ievērojot iepriekš minēto, apgabaltiesa secina, ka, lai veiktu efektīvu kontroli tieši konkrētajam atbalsta veidam, bija jāveic divas kontroles – viena laika periodā no 15.novembra līdz nākamā gada 1.martam, bet otra – augu veģetācijas periodā, jo pretējā gadījumā ir liela iespēja kļūdīties, kā tas ir noticis attiecībā uz laukiem Nr.39, 46 un 48.

Kā redzams no profesora *A.R.* atzinuma, tad to, ka lauks patiesībā ir pastāvīgās pļavas un ganības, ziemā ir iespējams noteikt tikai pēc krūmiem, kas liecina par to, ka lauks nav apsēts pirms 4-5 gadiem. Taču, kā liecina pierādījumi lietā, atbildētājs lauku Nr.39, kurā auga krūmi, tomēr atzinis par aramzemē sētiem zālājiem. Līdz ar to, ievērojot to, ka nav skaidrs, pēc kādām pazīmēm tādā gadījumā ir noteikts lauku kultūras kods, tad secināms, ka arī attiecībā uz laukiem Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45 LAD darbinieki varēja kļūdīties.

Savukārt vasaras pārbaudes rezultāti vairs neko nevar pierādīt, jo lauki tika pārsēti. Bet atbildētāja aizdomas par to, ka tādējādi pieteicēja slēpusi faktu, ka šajos laukos patiesībā bija pļavas, nav pietiekams pamats, lai secinātu, ka pirms lauku pārsēšanas tur neatradās deklarētie kultūras kodi.

[10.5] Pirmās instances tiesa attiecībā uz šo strīdus jautājumu nekritiski atzinusi, ka LAD darbinieki ir kompetenti un viņu secinājumi nav apšaubāmi (sk. šī sprieduma [4.6] punktu). Tiesai pašai bija jānovērtē lietā esošie pierādījumi un jāizdara atbilstoši secinājumi. Pirmās instances tiesa savus secinājumus izdarījusi uz LAD darbinieku autoritatīva konstatējuma pamata, kuram trūkst pamatojuma. Ievērojot to, ka LAD darbinieki bija kļūdījušies attiecībā uz laukiem Nr.39, 46 un 48, tiesai bija jānovērtē, vai attiecībā uz citiem laukiem ir pārliecinoši pierādījumi, kas attaisnotu Lēmumā konstatēto.

[10.6] Ievērojot [10] punktā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka trūkst pierādījumu tam, ka lauki Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45 neatbilda

aramzemē sētajiem ilggadīgajiem zālājiem, pieteicējai bija tiesības uz atbalstu „Agrovides" apakšpasākumam „Erozijas ierobežošana" par minētajiem laukiem.

[11] APL 307.panta ceturtā daļa paredz, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Apgabaltiesa, pārbaudot pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu (šī sprieduma [4] punkts), atzīst, ka pārējā sprieduma daļā, izņemot [4.6] punktā izdarītos secinājumus, tiesa ir pareizi novērtējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus. Apgabaltiesa pirmās instances tiesas pamatojumu šajā daļā atzīst par pareizu un pilnībā pietiekamu, tāpēc pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un to neatkārto.

[12] Apgabaltiesa pieteicējas apelācijas sūdzību daļā uzskata par nepamatotu, ievērojot sekojošus apsvērumus.

[12.1] Atbildētājs pamatoti laukus Nr.28, 31 un 33 atzinis par atmatām, ņemot vērā turpmāk minēto.

Pieteicēja laukus Nr.28, 31 un 33 ir pieteikusi ne tikai Agrovides atbalsta apakšpasākumam „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" ar ekstensīvo ganīšanu (*sk. 2007.gada atbalsta iesniegumu, 60.lietas lapa*), bet arī uz VPM (*sk. 2007.gada atbalsta iesniegumu, 58. un 61.lietas lapa*).

Atbilstoši noteikumu Nr.269 25.4.1.apakšpunktam, ja lauksaimnieks vienlaikus pretendē uz VPM par lauksaimniecībā izmantojamo zemi un uz atbalstu Latvijas Lauku attīstības plāna 2004.–2006.gadam pasākumā „Agrovide" un Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.–2013.gadam pasākumā „Agrovides maksājumi", attiecībā uz pastāvīgajām pļavām vai ganībām, kā arī aramzemē sētajiem ilggadīgajiem zālājiem ievēro šādus laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus – nogana, ja lauksaimnieks pretendē uz atbalstu pasākuma „Agrovide" apakšpasākuma „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" aktivitātē „Ekstensīva ganīšana" saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kārtību, kādā ieviešams programmdokuments „Latvijas Lauku attīstības plāns Lauku attīstības programmas īstenošanai 2004.–2006.gadam".

No minētās normas izriet, ka pieteicējai bija pienākums tikai ekstensīvi noganīt laukus Nr.28, 31 un 33, kā to pamatoti norāda pieteicēja, bet noteikumu Nr.269 25.4.3.apakšpunkta piemērošanai, uz ko atsaucies atbildētājs, nav pamata, jo tas attiecināms uz apakšpasākumu „Buferjoslu ierīkošana", kas ir pasākums, uz kuru ir jāpiesakās atsevišķi.

Tai pat laikā atbilstoši Lauku attīstības plāna 9.1.2.apakšpunktam „Apakšpasākums: Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" plāna ieviešanas laikā tiek pārraudzīta citstarp ainavas saglabāšana, nepieļaujot pļavu aizaugšanu ar krūmiem. Proti, tas, ka pieteicējai ir pienākums atbilstoši atbalsta

noteikumiem lauku tikai noganīt, neatbrīvo pieteicēju no pienākuma ievērot labu saimniekošanas praksi.

Arī atbilstoši Padomes Regulas (EK) Nr.1257/1999 (1999.gada 17.maijs) par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) atbalstu lauku attīstībai un dažu regulu grozīšanu un atcelšanu 22.pantam šī pasākuma mērķis ir veicināt citstarp lauksaimniecībā izmantojamās zemes ainavas un vēsturisko vērtību uzturēšanu kārtībā.

No minētā izriet, ka apakšpasākumā „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" nav pieļaujams, ka pastāvīgās pļavas un ganības aizaug ar krūmiem gan pa lauku perimetru, gan pašā laukā.

No pieteicējas iesniegumiem atbildētājam apgabaltiesa secina, ka lietā nepastāv strīds par to, ka laukos Nr.28, 31 un 33 ir izauguši krūmi (*sk. 2008.gada 28.februāra iesniegumu, 38.-40.lapa, 2008.gada 28.aprīļa iesniegumu, lietas 47.-48.lapa*), bet pieteicēja uzskata, ka krūmi šajā apakšpasākumā ir pieļaujami.

Apgabaltiesa norāda, ka atbilstoši noteikumu Nr.269 14.pielikumam lauksaimniecībā izmantojamā zeme, kas nav atbalsttiesīga (620 kultūras kods), ir lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība, kura nebija labā lauksaimniecības un vides stāvoklī 2003.gada 30.jūnijā vai kura nav apstrādāta ilgāk par vienu gadu (platība sākusi apaugt ar krūmiem un krūmu atvasēm vai zāle nav pļauta, par ko liecina vairāku gadu laikā izveidojies kūlas slānis), vai kura ir pārpurvojusies, vai kurā ir latvāņu ģints sugas augi.

No minētā izriet, ka ir pietiekoši konstatēt, ka platība ir sākusi apaugt ar krūmiem un krūmu atvasēm, lai secinātu, ka lauksaimniecībā izmantojamā zeme nav tiesīga uz atbalstu, proti, tā ir atmata ar kultūras kodu 620.

Tas nozīmē, ja arī pieteicēja laukus ekstensīvi nogana, tas tomēr nav pietiekoši, lai tos atzītu par pastāvīgajām pļavām un ganībām. Pastāvīgajām pļavām un ganībām ir jāatbilst visiem priekšnoteikumiem, kuri paredzēti, lai varētu saņemt atbalstu.

[12.2] Attiecībā uz meliorācijas grāvjiem papildus pirmās instances tiesas vērtējumam apgabaltiesa norāda, ka no lietā esošajām fotogrāfijām (*lietas 86.-87., 90., 92., 93.-94.lapa*) pārliecinoši var redzēt, ka, pirmkārt, tās nav uzņemtas no attāluma, otrkārt, atvases, krūmi un pat koki aug abās grāvja pusēs.

Noteikumu Nr.272 5.1.1.apakšpunkts noteic, ka meliorācijas sistēmas kopj, laikus un sistemātiski citstarp veicot arī šādus pasākumus: ūdensnoteku, novadgrāvju, kontūrgrāvju un susinātājgrāvju atbrīvošana no sadzīves atkritumiem, zāles, atvasēm, krūmiem, kokiem un piesērējuma vai šķēršļiem, kas traucē brīvu ūdens kustību vai rada uzstādinājumu.

Jānorāda, ka meliorācijas grāvju kopšanas vienīgais mērķis nav ūdens brīvas kustības nodrošināšana. Atbilstoši šo noteikumu 4.punktam nav pieļaujamas darbības, kuru dēļ tiek bojātas vai iznīcinātas meliorāciju sistēmu būves un ierīces vai traucēts to darbības režīms.

No minētā izriet, ka meliorācijas grāvju kopšanas mērķis, pirmkārt, ir pats sakoptības fakts, kas izriet no 5.punkta vārdiskā skanējuma, otrkārt, lai

meliorācijas sistēmas tiktu saglabātas, bet kā tiesas sēdē norādīja atzinuma sniedzējs profesors *A.R.*, tad krūmu un koku saknes grauj meliorācijas sistēmu.

Līdz ar to meliorācijas grāvju atbrīvošanas no atkritumiem, atvasēm, zāles, krūmiem un kokiem mērķis nav tikai brīva ūdens kustība, bet gan sakoptība un meliorācijas sistēmu saglabāšana. Frāze „kas traucē brīvu ūdens kustību vai rada uzstādinājumu", apgabaltiesas ieskatā, attiecināma tikai uz šķēršļiem, piemēram, bebru izveidotiem dambjiem. Ir apšaubāms, ka likumdevējs būtu paredzējis, ka grāvji atbrīvojami, piemēram, no atkritumiem tikai tāpēc, ka tie traucē brīvu ūdens kustību.

[12.3] Pārbaudot pieteicējas argumentus attiecībā uz otro pārbaudi, kas veikta 2008.gada 4.jūlijā, apgabaltiesa tos noraida kā nepamatotus.

Pirmkārt, kā jau tas konstatēts šajā spriedumā, kontroles ir veicamas efektīvi, proti, tā, lai varētu objektīvi konstatēt visus nepieciešamos faktus. Līdz ar to LAD darbinieki var veikt atkārtotas kontroles, cik tas ir nepieciešams. Otrkārt, kā to pareizi secinājusi pirmās instances tiesa, pārbaudes var veikt arī bez pieteicējas pārstāvju klātbūtnes. Treškārt, par to, ka tiks veikta atkārtota pārbaude, pieteicējai paziņots 2008.gada 6.jūnijā (*lietas 49.lapa*), bet par tās rezultātiem – Lēmumā.

Regulas 796/2004 28.panta pirmā daļa paredz, kādām ziņām ir jābūt norādītām kontroles ziņojumā, tostarp ir jānorāda pārbaudītos pieteikumus un atbalsta shēmas, klātesošās personas, pārbaudītos lauksaimniecības zemes gabalus, vai lauksaimnieks ir bijis brīdināts par apmeklējumu, un ja ir bijis, šāda iepriekšēja paziņojuma laiku, norādes par visiem īpašiem kontroles pasākumiem, kas jāveic saistībā ar atsevišķām atbalsta shēmām, norādi par visiem veiktajiem kontroles papildpasākumiem.

2008.gada 4.jūlija sastādītais akts (*lietas 107.lapa*) satur visus augstāk minētos datus, izņemot datus par to, vai lauksaimnieks bija brīdināts, norādes par visiem īpašiem kontroles pasākumiem, kas jāveic saistībā ar atsevišķām atbalsta shēmām, norādi par visiem veiktajiem kontroles papildpasākumiem. Pēdējais faktiski ir pieminēts, proti, ka ir notikusi pamatpārbaude ziemas periodā.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka saturiski šis dokuments atbilst kontroles ziņojumam, tikai neatbilst tā formai, kāda izstrādāta un kādu praksē izmanto LAD. Taču minētais nevar ietekmēt dokumentu pēc būtības. To ir sastādījušas amatpersonas, kuras bija tiesīgas veikt pārbaudi. Fakts, ka pieteicējas pārstāvis nav piedalījies pārbaudē nevar kalpot par pamatu šaubām, vai pārbaude vispār ir notikusi, jo kā paredz augstāk minētā regula, tad pārbaudes var notikt bez jebkāda brīdinājuma un lauksaimniekam klāt neesot.

Ievērojot minēto, 2008.gada 4.jūlijā sastādītajam aktam ir juridisks spēks un to ir iespējams izmantot kā pierādījumu lietā.

[13] Ievērojot apgabaltiesas spriedumā konstatēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu daļā ir apmierināms, bet daļā noraidāms.

Tā kā atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis

vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu, jo iestādes izdotais atteikums nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, bet abi prasījumi kopā veido vienu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, atsevišķa lemšana par pārsūdzētā Lēmuma atcelšanu vai atstāšanu spēkā daļā nav nepieciešama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, 126.panta pirmo daļu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Daļēji apmierināt zemnieku saimniecības „Punči" pieteikumu.

Uzlikt pienākumu Lauku atbalsta dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot administratīvo aktu, aprēķinot un izmaksājot zemnieku saimniecībai „Punči" atbalstu par laukiem Nr.25, 26, 34, 35, 36, 37, 44 un 45.

Pārējā daļā zemnieku saimniecības „Punči" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu noraidīt.

Uzlikt pienākumu Lauku atbalsta dienestam atlīdzināt zemnieku saimniecībai „Punči" tās samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	Dz.Amerika
Tiesneses	*(paraksts)*	Ļ.Kušnire
	(paraksts)	L.Slica

NORAKSTS PAREIZS:
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Dz.Amerika
Rīgā, 2010.gada 2.jūlijā